

## ՏԵՂԵԿԱԼՔ

### «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐՀՆԵՐԳԻ ՄԱՍԻՆ»

#### ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՎՈՂ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

**Հոդված 1.** «Հայաստանի Հանրապետության օրիներգի մասին» 2006 թվականի դեկտեմբերի 25-ի ՀՕ-252-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 2-րդ հոդվածում՝

1) 4-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

~~«4. Հայաստանի Հանրապետության օրիներգը պետք է կատարվի սույն օրենքի հավելվածով հաստատված երաժշտական եւ տեքստի խմբագրությամբ՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից պաշտոնապես հրապարակված տարբերակին համապատասխան՝ սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված կատարման տարբերակներից յուրաքանչյուրի համար առանձին:».~~

**«4. Հայաստանի Հանրապետության օրիներգը պետք է կատարվի սույն օրենքի հավելվածներով հաստատված երաժշտական և տեքստի խմբագրությամբ՝ մշակույթի պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից պաշտոնապես հրապարակված տարբերակին համապատասխան՝ սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված կատարման տարբերակներից յուրաքանչյուրի համար առանձին:».**

2) Լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 5-րդ մասով.

~~«5. Հայաստանի Հանրապետության օրիներգը օրենքով նախատեսված առանձին դեպքերում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ կարող է օգտագործվել նաև սույն օրենքի հավելվածով հաստատված երաժշտական եւ տեքստի կարճ խմբագրությամբ՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից պաշտոնապես հրապարակված տարբերակին համապատասխան՝ սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված կատարման տարբերակներից յուրաքանչյուրի համար առանձին:»:~~

**«5. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության օրիներգը օրենքով նախատեսված որոշ դեպքերում կարող է օգտագործվել նաև սույն օրենքի 2-րդ, 3-րդ և 5-րդ հավելվածներով հաստատված երաժշտական և տեքստի կարճ խմբագրությամբ՝ մշակույթի պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից պաշտոնապես հրապարակված տարբերակին համապատասխան՝ սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված կատարման տարբերակներից յուրաքանչյուրի համար առանձին:»:**

**Հոդված 2.** Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի ը) կետը «հանրակրթական դպրոցներում» բառերից հետո լրացնել «, նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում, ~~նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) արհեստագործական~~ և միջին մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններում» բառերով:

**Հոդված 3.** Օրենքի 5-րդ հոդվածը «բացման և փակման» բառերից հետո լրացնել «, ինչպես նաև այդ ընթացքում տեղի ունեցող պարզևատրման արարողությունների» բառերով:

~~Հոդված 4. Օրենքի 11-րդ հոդվածում «Անցումային դրույթ» եւ «Այն ուժի մեջ է մինչեւ Հայաստանի Հանրապետության նոր օրհներգի տեքստն ու երաժշտությունը օրենքով սահմանելը:» բառերը հանել:~~

~~Հոդված 4. Օրենքի 11-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.~~

~~«Հոդված 11. Հայաստանի Հանրապետության օրհներգի տեքստը և երաժշտությունը~~

~~Հայաստանի Հանրապետության օրհներգը «Մեր հայրենիք» է՝ սահմանված սույն օրենքի հավելվածներում (տեքստը՝ հիմնված Միքայել Նալբանդյանի խոսքերի վրա, երաժշտությունը՝ Բարսեղ Կանաչյան):»:~~

~~Հոդված 5. Օրենքի հավելվածում Հայաստանի Հանրապետության պետական օրհներգի տեքստը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.~~

~~ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐՀՆԵՐԳԻ ՏԵՔՍԸ~~

~~(Հիմնված Միքայել Նալբանդյանի խոսքերի վրա)~~

~~Մեր Հայրենիք, ազատ, անկախ,~~

~~Որ ապրել է դարեդար,~~

~~Իր որդիքը արդ կանչում է~~

~~Ազատ, անկախ Հայաստան:~~

~~Ամենայն տեղ մահը մի է,~~

~~Մարդ մի անգամ պիտ մեռնի,  
Բայց երանի, որ յուր ազգի  
Ազատության կզոհվի:  
Ահա եղբայր, քեզ մի դրոշ,  
Չոր իմ ձեռքով գործեցի,  
Գիշերները ես քուն չեղա,  
Արտասուքով լվացի:  
Նայիր նրան՝ երեք գույնով  
Նվիրական մեկ նշան,  
Թող փողփողի թշնամու դեմ,  
Թող միշտ պանծա Հայաստան:~~

Հոդված 5.

Օրենքում՝

1) Հավելվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

# ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐՀՆԵՐԳ

*Tempo di marcia f*

Soprano  
Alto

Tenor  
Bass

Մեր հայ-րե - նիք, ա - զատ, ան - կախ, Որ ապ-րել է դա - րե - դար,

Մեր հայ-րե - նիք, ա - զատ, ան - կախ, Որ ապ-րել է դա - րե - դար,

6  
S A  
Յուր որ-դի - թը արդ կան-չում է Ա - զատ, ան - կախ Հա - յաս - տան: Հա - յաս - տան:

T B  
Յուր որ-դի - թը արդ կան-չում է Ա - զատ, ան - կախ Հա - յաս - տան: Հա - յաս - տան:

11  
S A  
Ա - մե - նայն տեղ մա - հը մի է, Մարդ մի ան - գամ պիտ մեռ - նի,

T B  
Ա - մե - նայն տեղ մա - հը մի է, Մարդ մի ան - գամ պիտ մեռ - նի,

15  
S A  
Ըայց ե - ռա - նի, որ յուր ազ - գի Ա - զա - տու - թան կը - զի - փ: կը - զի - փ:

T B  
Ըայց ե - ռա - նի, որ յուր ազ - գի Ա - զա - տու - թան կը - զի - փ: կը - զի - փ:

20  
S A  
Ա - հա եղ - բայր, թեզ մի ող - րոշ, Զոր իմ ձեռ - թով գոր - ծե - ցի,

T B  
Ա - հա եղ - բայր, թեզ մի ող - րոշ, Զոր իմ ձեռ - թով գոր - ծե - ցի,

24  
S A  
Գի - շեր - նե - ռը ես թուն չե - դա, Ար - տա - տու - թով Ը - վա - ցի: Ը - վա - ցի:

T B  
Գի - շեր - նե - ռը ես թուն չե - դա, Ար - տա - տու - թով Ը - վա - ցի: Ը - վա - ցի:

29

S  
A  
T  
B

Նա - յիր նը - րան ե - րեք գոյ - նով, Նը - վի - րա - կան մեկ նը - շան,

33

S  
A  
T  
B

Թող փող-փո - ղի թըշ - նա - մու դեմ, Թող միշտ պան - ծա Հա - յաս - տան: Հա - յաս - տան:

Մեր հայրենիք, ազատ, անկախ,  
Որ ապրել է դարեդար,  
Յուր որդիքը արդ կանչում է  
Ազատ, անկախ Հայաստան:

Ամենայն տեղ մահը մի է,  
Մարդ մի անգամ պիտ մեռնի,  
Բայց երանի, որ յուր ազգի  
Ազատության կզոհվի:

Ահա եղբայր, քեզ մի դրոշ,  
Ջոր ին ձեռքով գործեցի,  
Գիշերները ես քուն չեղա,  
Արտասուքով լվացի:

Նայիր նրան երեք գույնով,  
Նվիրական մեկ նշան,  
Թող փողփողի թշնամու դեմ,  
Թող միշտ պանծա Հայաստան:

**2) Լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 2-5-րդ հավելվածներով.**

Ակապելլա  
(կարճ տարբերակ)

Հավելված 2

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ՕՐՀՆԵՐԳ**

*Tempo di marcia* ***f***

Soprano  
Alto

Tenor  
Bass

Մեր հայրենիք, ազատ, անկախ, Որ ապրել է դարեր - դար,

Յուր որդիքը արդ կանչում է Ազատ, անկախ Հայաստան: Հա - յաս - տան: Հա - յաս - տան:

Մեր հայրենիք, ազատ, անկախ,  
Որ ապրել է դարերդար,  
Յուր որդիքը արդ կանչում է  
Ազատ, անկախ Հայաստան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ՕՐՀՆԵՐԳ

Tempo di marcia

The musical score is arranged in a standard orchestral format with the following instruments and parts:

- Piccolo
- Flute I, II
- Oboe I, II
- Clarinets in B-flat I, II
- Clarinets in B-flat Bass
- Bassoon I, II
- Contrabassoon
- Horn in F I, II
- Horn in F III, IV
- Trumpets in B-flat I, II
- Trumpet in B-flat III
- Trombone I, II
- Trombone III and Tuba
- Timpani (p and f dynamics)
- Tamburino militare (p and f dynamics)
- Pati e Gran Cassa (p and f dynamics)
- Violin I
- Violin II
- Viola
- Cello
- Contrabass

The score is written in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It begins with a *Tempo di marcia* marking. The woodwinds and strings play melodic lines, while the brass and percussion provide harmonic support and rhythmic drive. Dynamics range from *p* (piano) to *f* (forte).

This image shows a page of a musical score for a symphony, featuring various instruments. The score is written in a standard musical notation with a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C). The instruments listed on the left side of the page are:

- Picc.
- Fl. I, II
- Ob. I, II
- B♭ Cl. I, II
- B♭ Cl. Bass
- Bsn. I, II
- C. Bn.
- Hn. I, II
- Hn. III, IV
- B♭ Tpt. I, II
- B♭ Tpt. III
- Tbn. I, II
- Tbn. III  
Tuba
- Timp.
- Emil.
- Pan.  
G. C.
- Vln. I
- Vln. II
- Vla.
- Vc.
- Cb.

The score is divided into measures by vertical bar lines. The first measure of each staff begins with a dynamic marking of *sf* (sforzando). The music consists of various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The score is organized into systems, with each instrument having its own staff. The page ends with a double bar line and repeat dots.



ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ՕՐՀՆԵՐԳ

Tempo di marcia

Piccolo

Flute I, II

Oboe I, II

Clarinet in Bb I, II

Clarinet in Bb-Bass

Bassoon I, II

Contrabassoon

Horn in F I, II

Horn in F III, IV

Trumpet in Bb I, II

Trumpet in Bb-III

Trombone I, II

Trombone III e Tuba

Timpani

Tamburino militare

P-tti e Gran Cassa

Soprano Alto

Tenor Bass

Violin I

Violin II

Viola

Cello

Contrabass

Սեր հայ - ըն - քեզ, ա - զառս սն - կան, ըր ասլ - ըն ի դա - ըն - դար

Սեր հայ - ըն - քեզ, ա - զառս սն - կան, ըր ասլ - ըն ի դա - ըն - դար

Picc.

Fl. I, II

Ob. I, II

B♭ Cl. I, II

B♭ Cl. Bass

Bsn. I, II

C. Bn.

Hn. I, II

Hn. III, IV

B♭ Tpt. I, II

B♭ Tpt. III

Tbn. I, II

Tbn. III  
Tuba

Timp.

Trml.

Pan  
G. C.

S  
A  
Յոր որ դի - բը սրբ կան - ջո՛ւ է Ա - զարս ան - կանխ Հա - յա - տան Հա - յա - տան

T  
B  
Յոր որ դի - բը սրբ կան - ջո՛ւ է Ա - զարս ան - կանխ Հա - յա - տան Հա - յա - տան

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

*p*

*div.*

This page of a musical score includes the following parts and instruments:

- Picc.
- Fl. I II
- Ob. I II
- B♭ Cl. I II
- B♭ Cl. Bass
- Bsn. I II
- C. Bn.
- Hr. I II
- Hr. III, IV
- B♭ Tpt. I II
- B♭ Tpt. III
- Tbn. I II
- Tbn. III (Tuba)
- Timp.
- Tml.
- P-m (Piano)
- G. C. (Guitar/Contra)
- S A (Soprano)
- T B (Tenor)
- Vln. I
- Vln. II
- Vla.
- Vc.
- Cb.

The vocal parts (Soprano and Tenor) include the following lyrics in Armenian:

Ս - Ա  
Ա - ռ - ռաթն արել զա - ին զի Լ. Սարգս զի աճ - զաճ պիտ զնա - զի.

23 Picc.

Fl. I, II

Ob. I, II

B♭ Cl. I, II

B♭ Cl. Bass

Bsn. I, II

C. Bn.

Hr. I, II

Hr. III, IV

B♭ Tpt. I, II

B♭ Tpt. III

Tbn. I, II

Tbn. III  
Tuba

25 Timp.

23 Tml.

23 Pali  
G. C.

23 S  
A  
Բայց ե - թաւ - փ, որ յոր ազ - զի Ա - զաւ - տու - թաւն և՛ զրհ - փի և՛ զրհ - փի

23 T  
B  
Բայց ե - թաւ - փ, որ յոր ազ - զի Ա - զաւ - տու - թաւն և՛ զրհ - փի և՛ զրհ - փի

25 Vln. I

25 Vln. II

25 Vla.

25 Vc.

25 Cb.

div.

div.

div.

29

Picc. *f*

Fl. I II *f*

Ob. I II *f*

B♭ Cl. I II *f*

B♭ Cl. Bass *f*

Bsn. I II *f*

C. Bn. *f*

Hn. I II *f*

Hn. III IV *f*

B♭ Tpt. I II *f*

B♭ Tpt. III *f*

Tbn. I II *f*

Tbn. III Tuba *f*

Timp. *f*

29

Tmbl. *f*

P-m  
G. C. *f*

S  
A *f*  
u - hu bi - ruu, ru bi ru ru - ru. ru ru ru hu du - ru ru ru ru - ru - ru.

T  
B *f*  
u - hu bi - ruu, ru bi ru ru - ru. ru ru ru hu du - ru ru ru ru - ru - ru.

29

Vln. I *f*

Vln. II *f*

Vla. *f*

Vc. *f*

Cb. *f*

24

Picc.

Fl. I, II

Ob. I, II

B♭ Cl. I, II

B♭ Cl. Bass

Bsn. I, II

C. Bn.

Hr. I, II

Hr. III, IV

B♭ Tpt. I, II

B♭ Tpt. III

Tbn. I, II

Tbn. III  
Tuba

Timp.

Emil.

Pan.  
G. C.

S  
A  
T  
B

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Сл - зно - те - ре  
бу про - те - жо,  
Сл - оу - оу - грл  
и - жу - гл  
и - жу - гл

div.

div.

div.

29

Picc. *f*

Fl. I II *f*

Ob. I II *f*

B♭ Cl. I II *f*

B♭ Cl. Bass *f*

Bsn. I II *f*

C. Bn. *f*

Hn. I II *f*

Hn. III IV *f*

B♭ Tpt. I II *f*

B♭ Tpt. III *f*

Tbn. I II *f*

Tbn. III Tuba *f*

Timp. *f*

Snare Drum *f*

Cymbals *f*

Soprano (S) *f*

Tenor (T) *f*

Vln. I *f*

Vln. II *f*

Vla. *f*

Vcllo. *f*

Cb. *f*

Lyrics (Armenian):  
Նա - իր նը - րան ե - թեր գոյ - նով, Նը - վի - րա - նան մեկ նը - շան,  
Նա - իր նը - րան ե - թեր գոյ - նով, Նը - վի - րա - նան մեկ նը - շան.

This musical score is for a symphony with vocal soloists and choir. It features a full orchestral complement and includes Armenian lyrics for the vocal parts. The score is divided into two systems, with the first system starting at measure 23. The instruments are arranged as follows:

- Woodwinds:** Piccolo (Picc.), Flute I and II (Fl. I, II), Oboe I and II (Ob. I, II), Bass Clarinet I and II (B♭ Cl. I, II), Bass Clarinet Bass (B♭ Cl. Bass), Bassoon I and II (Bsn. I, II), and Contrabassoon (C. Bn.).
- Brass:** Horn I and II (Hn. I, II), Horn III and IV (Hn. III, IV), Trumpet I and II (B♭ Tpt. I, II), Trumpet III (B♭ Tpt. III), Trombone I and II (Tbn. I, II), Trombone III/Tuba (Tbn. III/Tuba), and Timpani (Timp.).
- Strings:** Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Contrabass (Cb.).
- Percussion:** Tom-tom (Tml.).
- Keyboard:** Piano (P) and Grand Piano (G.C.).
- Vocalists:** Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Bass (B).

The vocal parts include Armenian lyrics. The lyrics for the Soprano and Alto parts are:

Ս  
Ա  
Թող փող - փող - դի բըզ - նա - նու դեձ, թող փշու պան - ծա Հա - յա - տան, Հա - յա - տան

The lyrics for the Tenor and Bass parts are:

Թող փող - փող - դի բըզ - նա - նու դեձ, թող փշու պան - ծա Հա - յա - տան, Հա - յա - տան

The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. The vocal parts also feature a fermata over the final notes of the lyrics.



Մեր հայրենիք, ազատ, անկախ,  
Որ ապրել է դարեդար,  
Յուր որդիքը արդ կանչում է  
Ազատ, անկախ Հայաստան:

Ամենայն տեղ մահը մի է,  
Մարդ մի անգամ պիտ մեռնի,  
Բայց երանի, որ յուր ազգի  
Ազատության կզոհվի:

Ահա եղբայր, քեզ մի դրոշ,  
Ջոր իմ ձեռքով գործեցի,  
Գիշերները ես քուն չեղա,  
Արտասուքով լվացի:

Նայիր նրան երեք գույնով,  
Նվիրական մեկ նշան,  
Թող փողփողի թշնամու դեմ,  
Թող միշտ պանծա Հայաստան:

Նվազախումբ  
և երգչախումբ  
(կարճ տարբերակ)

Հավելված 5

# ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐՀՆԵՐԳ

Tempo di marcia

The score is for the Armenian National Anthem, "Օրհներգ" (Orahnerg). It is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked "Tempo di marcia". The score includes parts for the following instruments and voices:

- Piccolo
- Flute I, II
- Oboe I, II
- Clarinets in B-I, II
- Clarinets in B-Bass
- Bassoon I, II
- Contrabassoon
- Horn in F I, II
- Horn in F III, IV
- Trumpets in B-I, II
- Trumpet in B-III
- Trombone I, II
- Trombone III & Tuba
- Timpani
- Tamburino militare
- Pati e Gran Cassa
- Soprano Alto
- Tenor Bass
- Violin I
- Violin II
- Viola
- Cello
- Contrabass

The vocal parts (Soprano Alto and Tenor Bass) have the following lyrics in Armenian:

Մեր հայ - ըն - լիք, ա - զառ, ան - կաթի, Որ սու - ընդ է դա - ըն - դար.

Մեր հայ - ըն - լիք, ա - զառ, ան - կաթի, Որ սու - ընդ է դա - ըն - դար.

Picc.  
 Fl. I, II  
 Ob. I, II  
 B♭ Cl. I, II  
 B♭ Cl. Bass  
 Bsn. I, II  
 C. Bn.  
 Hn. I, II  
 Hn. III, IV  
 B♭ Tpt. I, II  
 B♭ Tpt. III  
 Tbn. I, II  
 Tbn. III  
 Tuba  
 Timp.  
 Tml.  
 Psn.  
 G. C.  
 S  
 A  
 T  
 B  
 Vln. I  
 Vln. II  
 Vla.  
 Vc.  
 Cb.

Յուր որդիքը արդ կանչուն է  
 Ա - զատ ան - կախ չա - յառ - անս  
 չա - յառ - անս

div.  
 div.  
 div.

Մեր հայրենիք, ազատ, անկախ,  
 Որ ապրել է դարեդար,  
 Յուր որդիքը արդ կանչուն է  
 Ազատ, անկախ Հայաստան:

## **Հոդված 6.**

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

2. Սույն օրենքից բխող ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերը ընդունվում են սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո երեքամսյա ժամկետում:

~~3. Սույն օրենքն ուժի մեջնտնելուց հետո վեցամսյա ժամկետում կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը իր պաշտոնական ինտերնետային էջում եւ յուրօրյան ալիքում հրապարակում է օրհներգի նոր պաշտոնական տարբերակը(ները):~~

3. Սույն օրենքն ուժի մեջնտնելուց հետո վեցամսյա ժամկետում մշակույթի պետական կառավարման լիազորված մարմինը իր պաշտոնական ինտերնետային էջում և յուրօրյան ալիքում հրապարակում է օրհներգի նոր պաշտոնական տարբերակը(ները):